

Memo

Aan: Raadsfracties door tussenkomst van raadsgriffier

Van: Programmamanagement sociaal domein

Datum: 23 maart 2015

Onderwerp: Politieke prioritering sociaal domein richting 2016

Geachte raadsfracties,

De transitie en transformatie van het sociaal domein is voor alle gemeenten in Nederland een grote uitdaging. De gemeente heeft nieuwe taken gekregen, nieuwe verantwoordelijkheden en nieuwe budgetten. Dat gaat gepaard met grote veranderingen in beleid en uitvoering. Vanuit het programma-management zijn wij blij dat uw raad, vanuit het procesakkoord, deze uitdaging met de portefeuillehouders en ons samen heeft willen oppakken.

De afgelopen driekwart jaar hebben wij samen met de wethouders en uw raad en de daaruit voortkomende raadsprojectcommissie transitie en transformatie (RPC T&T) gewerkt aan onder andere een beleidplan, een uitvoeringsplan en een verordening voor het sociaal domein. Daarnaast hebben wij met de RPC T&T een aantal inspirerende studiebijeenkomsten gehad, over de verschillende aspecten in het sociaal domein.

Op dit moment zijn wij druk bezig met de loodjes van de transitie. Onze focus heeft eerst gelegen bij het voorkomen dat onze inwoners tussen wal en schip zouden komen, bij de overdracht van taken. Dat is gelukt. De hulp en zorg die in 2014 al bestond is gecontinueerd. Dit betekent niet dat we klaar zijn met de transitie. De inrichting van ICT is nog niet afgerond, de medewerkers zijn nog druk bezig met het leren van alle nieuwe taken en er moeten nog flinke slagen worden gemaakt in het professionaliseren van de bedrijfsvoering, met name waar het gaat om data-analyse en leveranciers- en contractmanagement.

Dat betekent niet dat wij niet bezig zijn met de transformatie. Al sinds vorig jaar geven wij hier, onder regie van de portefeuillehouders en het college, steeds meer vorm aan. Daarbij gaan wij uit van de resultaten van de Group Model Building en gebruiken wij de methodiek van Lean Startup, waarbij in proefsituaties onder strakke monitoring veranderingen worden uitgetoetst. De eerste resultaten zijn verrassend en wij willen u graag uitnodigen om uzelf te verbinden aan een van de proefsituaties. Ook zijn wij druk bezig met de eerste stappen van de inkoop voor 2016 en verder. Hierbij gaan wij uit van de leidende principes en de kwaliteitseisen die in (onder andere) de verschillende wetten en de gemeentelijke verordening zijn opgenomen.

Om het college en het programma-management verdere richting te geven ten aanzien van de gewenste koers van de transformatie en de daarbij horende inkoop 2016 heeft u raad besloten om op 9 april 2015 een verdiepingsrotonde te organiseren, gevolgd door een brede conferentiedag. Wij zijn hier blij mee, omdat hierdoor een verdere kwaliteitsimpuls binnen het sociaal domein kan worden gerealiseerd, ten gunste van onze inwoners.

Dit memo is geschreven om u tijdens de verdiepingsrotonde te ondersteunen in het bepalen van de prioriteiten die uw fractie wil geven binnen de transformatie. Ook kunt u het college, de portefeuillehouders en het programma-management inzicht geven in de rol die u als raadslid wilt op uzelf wil nemen binnen het sociaal domein. Daarnaast wordt in dit memo in hoofdlijnen informatie gegeven over het sociaal domein.

Met vriendelijke groet,

Matthijs Almekinders, programma-manager a.i.
Gerben van der Steen, projectmanager sociaal domein

Sociaal domein in hoofdlijnen

sociaal domein	Wmo 2015	Vervoersvoorzieningen Woonvoorzieningen Persoonlijke begeleiding Persoonlijke verzorging	€ 9,6 mln	3.400 inwoners
	Jeugdzorg	Jeugd GGZ, Jeugd begeleiding en persoonlijke verzorging, ernstige enkelvoudige dyslexie, ambulante- en residentiële jeugdzorg, behandeling met en zonder verblijf, pleegzorg, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	€ 8,7 mln	420 inwoners
	Participatie	Bijstand, Bijzondere bijstand, Wajong (deel), WSW	€ 14,2mln	875 inwoners
	Basisniveau	Sociaal werk, BUUV, maatschappelijk werk, schuldhulpmaatjes, mantelzorg, vrijwilligers, verenigingen, scholen, cultuur, sport, bibliotheek, jongerenwerk, formulierenhulp, etcetera	€ 5,5 mln	alle inwoners

Rollen in het sociaal domein

Wie doet wat in het sociaal domein?	
Aanspreekpunt	Beoordeelt individuele aanvragen om hulp en zorg (keukentafelgesprek). Stimuleert zelfredzaamheid.
Gebiedsmakelaar	Signaleert trends op wijkniveau, regie wijknetwerk.
Wijkcoördinator	Ogen en oren in de wijk. Signaleert voor gebiedsmakelaar op wijkniveau en voor Aanspreekpunt op individueel niveau. Lost kleine problemen op, of laat dit doen. Onderdeel van wijknetwerk en wijkteam.
Wijkteam	Samenwerkende professionals in een wijk, gericht op problematiek in de wijk. Bespreking van casussen op individueel niveau.
Wijknetwerk	Samenwerking van professionals en samenleving in een wijk, gericht op problematiek in die wijk. Is er niet voor individuele casussen.

Vraag 1: Welke rol(len) ziet uw fractie voor raadsleden/fractieassistenten binnen het sociaal domein?

- Verbinden
- Stimuleren
- Regisseren
- Inkopen/onderhandelen
- ?

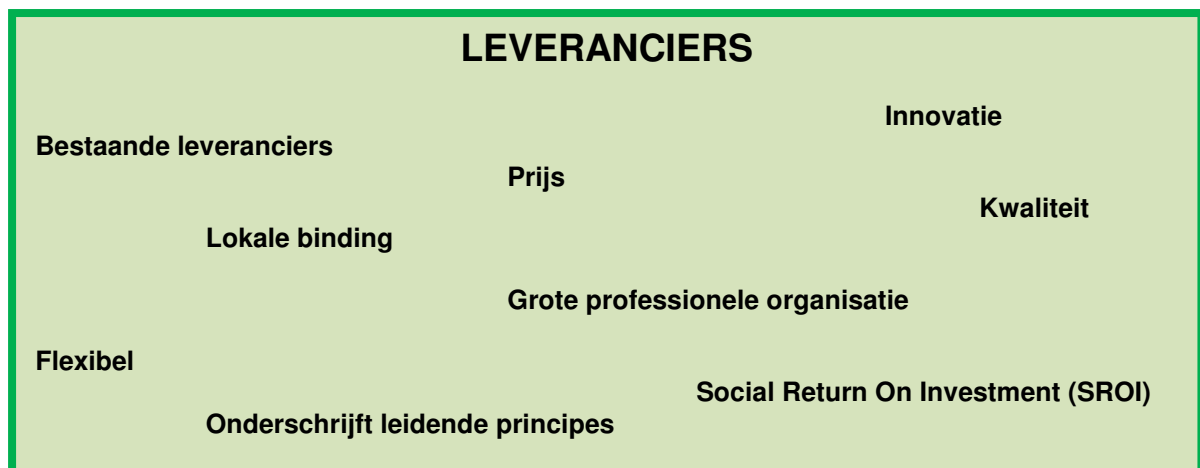
Vraag 2: Wie zijn de netwerkpartners van raadsleden/fractieleden?

- Inwoners
- Verenigingen
- Maatschappelijke organisaties
- Ondernemers/leveranciers
- Professionals op uitvoerend niveau.
- ?

doelgroepen

Wmo	Ouderen Inwoners met een tijdelijke beperking Inwoners met een chronische beperking Alleenstaanden Inwoners met een laag inkomen
Jeugd	‘Lichte’ gevallen ‘Zware’ gevallen Jongeren die thuis wonen Jongeren die niet thuis wonen
Participatie	Jongeren Ouderen Het ‘granieten bestand’. Laag opgeleiden Hoog opgeleiden Wel-willenden (wortel) Niet-willenden (stok) Wajongers
Basisniveau	Vrijwilligers Mantelzorgers Jongeren Ouderen Groepen Individuen

Vraag 3: In bovenstaand figuur zijn per subdomein een aantal doelgroepen genoemd. Deze opsomming is niet uitputtend. Gegeven het feit dat er onvoldoende budget is om aan de vraag van alle inwoners te voldoen: aan welke doelgroep wil uw fractie prioriteit geven, in de verschillende subdomeinen?

Vraag 4: In bovenstaand figuur zijn een aantal kenmerken genoemd waar leveranciers aan zouden kunnen voldoen. Welke vindt uw fractie belangrijk en zouden een plek moeten krijgen bij de selectie van leveranciers? Andere kenmerken kunnen natuurlijk ook.

Leidende principes in het sociaal domein.

1. **Voorkomen is beter dan genezen.**

Onze inzet is vooral gericht op het voorkomen van problemen (preventie) en het zo vroeg mogelijk opmerken en aanpakken daarvan.

2. **Verantwoordelijk voor het eigen leven.**

Onze inzet is gericht op het maximaliseren van de regie en de kracht van de inwoner en zijn netwerk. Bij voorkeur en wanneer mogelijk staat de inwoner zelf aan het roer bij het vormgeven en organiseren van zijn ondersteuning of hulp.

3. **Voor wat hoort wat.**

Van de inwoners die van ons (financiële) ondersteuning krijgen verwachten wij dat ze ook iets terugdoen voor de inwoners van onze gemeente, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk.

4. **De vraag staat centraal, niet het aanbod.**

Hulp is alleen beschikbaar voor wie dat echt nodig heeft en wordt, samen met de inwoner, vormgegeven op basis van zijn vraag.

5. **Zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk.**

Ondersteuning of hulp wordt zo kortdurend, zo eenvoudig en wanneer mogelijk groepsgewijs ingezet.

6. **Een leven lang leren.**

Wij dagen niet alleen onszelf maar ook onze inwoners en organisaties uit om hun talenten in te zetten en hun vaardigheden te blijven ontwikkelen. Uitgangspunt is wat iemand (nog) kan of kan leren.

7. **Korte lijnen en daadkracht.**

Een inwoner hoeft maar één keer zijn verhaal te doen (mits hij het delen van informatie toestaat). Wanneer nodig wordt hulp en ondersteuning direct ingezet. Procedures zijn zo kort en simpel als mogelijk.

8. **Afstemmen.**

Ondersteuning en hulp worden in samenhang ingezet. Professionals en/of vrijwilligers werken elkaar niet tegen maar versterken elkaar.

9. **Resultaat telt.**

We sturen op het beantwoorden van de vraag. Het gaat om het bereiken van resultaat en niet om het leveren van een inspanning.

10. **De vorm van hulp en ondersteuning is aanpasbaar.**

Als meer inwoners om ondersteuning of hulp vragen betekent dit dat het beschikbare budget over meer inwoners verdeeld moet worden. Op dat moment beslist de gemeenteraad of de voorziening of hulp op een andere manier moet worden vormgegeven.

11. **Een zachte landing en continuïteit van zorg.**

Voor inwoners die eind 2014 al een vorm van zorg ontvangen wordt deze zorg gecontinueerd. Wanneer deze zorg afloopt, maar uiterlijk eind 2015, worden met hen nieuwe afspraken gemaakt. Op inwoners die zich na 1 januari 2015 met een hulpvraag melden zijn de nieuwe uitgangspunten direct van toepassing.

12. **Lokaal waar kan, regionaal waar dat beter is.**

We zijn altijd dichtbij en makkelijk bereikbaar. Wanneer dat beter is schakelen we vanuit die lokale omgeving naar regionale (gespecialiseerde) inzet. Of in bijzondere gevallen zelfs naar bovenregionale zorg. Deze overgang moet voor de inwoner niet merkbaar zijn.

Aanvullend vanuit het uitvoeringsplan.

- A. Preventie is de kapstok, naar houd oplossingsgeld in je zak.
- B. Snel inzetten bij 1e signalen
- C. Zet in op kansrijke zaken
- D. Wortel, niet stok
- E. Kwartaallijkse monitoring

Vraag 5: De leidende principes kunnen met elkaar in tegenspraak zijn. Aan welk principe moet Oude IJsselstreek prioriteit geven?

Proefsituaties

- 1. Zelfsturende professional**
Inzetten op vakmanschap, eigenaarschap en zelfstandigheid van professional. Inkoop via werknemerscoöperatie Helpgewoon.
- 2. Vergroting juiste betalingsprikkel**
Gedifferentieerde tarieven, waarbij de prikkel ligt op het ondersteunen naar zelfredzaamheid.
- 3. Wijknetwerk.**
Omvormen van één van de wijkteams tot een wijknetwerk van alle beroeps- en vrijwilligersorganisaties die actief zijn in het sociaal domein in de desbetreffende wijk.
- 4. De Verenigers**
Verenigingen stimuleren en assisteren bij het omgaan met en het inspelen op kinderen met een specifieke behoefte.
- 5. Wissel/doorstartwoning**
Twee wissel-/doorstartwoningen beschikbaar hebben voor gezinnen met zodanige problematiek/huurschuld, dat huisuitzetting (en daarmee uithuisplaatsing kind/kinderen dreigt). Realiseren van calamiteitencapaciteit in de vorm van intensieve en laatste kansbegeleiding, financieel management en twee doorstartwoningen.
- 6. Verplaatsbare mantelzorgunits**
Het ontwikkelen van verplaatsbare mantelzorgunits in combinatie met domotica, ICT en zorg op afstand.
- 7. Combinatie dagopvang, dagbesteding en begeleid werken**
Het zoeken van toegevoegde waarde door combinatie van verschillende activiteiten, bij verschillende doelgroepen, waarbij de focus ligt op wat de inwoner kan en niet wat hij niet kan (Oersterk).
- 8. De Ontmoeting**
Verbinden van ondersteuningsvragen van inwoners en maatschappelijke organisatie met de kennis en vaardigheden van mensen met een gemeentelijke uitkering.
- 9. Jeugdteam**
Interventieteam voor calamiteiten bij jeugd. De-escaleren door snel kortdurende intensieve begeleiding in te zetten, waarna de begeleiding extensief kan worden opgepakt.
- 10. Aanspreekpunten**
Direct contact met de inwoners (keukentafelgesprekken), waarbij de focus ligt op stimuleren en ondersteunen van zelfstandigheid. Inzet van hulp en zorg indien nodig.
- 11. Formulierenhulp**
Vrijwilligers die inwoners helpen en begeleiden bij het invullen van formulieren / wegwijs maken in regelland. Focus op zelfstandigheid van de inwoners.
- 12. Verplaatsbare zorgunit**
Investeren in verplaatsbare zorgunit, in plaats van investering in woningaanpassing of verhuizing.

Vraag 6 : Welke rol ziet u voor uzelf weggelegd binnen de proefsituaties?

- Geen
- Een ambassadeursfunctie
- Een uitvoerende rol in een proefsituatie
- ?